

Philips Pensioenfonds

Duurzaamheidsinformatie

Duurzaamheidsinformatie

Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)

Samenvatting Duurzaamheidsinformatie van Stichting Philips Pensioenfonds – artikel 25

Stichting Philips Pensioenfonds (PPF) biedt de Pensioenregelingen flex CAO en flex ES aan gebaseerd op hetzelfde beleggingsbeleid (die regelingen noemen we hierna tezamen 'de Pensioenregeling'). De Pensioenregeling promoot ecologische of sociale kenmerken. Hiermee classificeert de Pensioenregeling zich als een financieel product als bedoeld in artikel 8 van de SFDR. Waar hieronder wordt gesproken over het financiële product, wordt daarmee de Pensioenregeling bedoeld.

Geen duurzame beleggingsdoelstelling

De Pensioenregeling promoot ecologische of sociale kenmerken, maar heeft geen duurzame beleggingsdoelstelling.

Ecologische of sociale kenmerken van het product

De ecologische of sociale kenmerken van toepassing op de Pensioenregeling zijn:

- Uitsluitingsbeleid
- Positief bijdragen aan het behalen van de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDGs)
- Stewardship

Beleggingsstrategie

De ambitie van PPF is om een waardevast pensioen te realiseren voor de gewezen deelnemers en gepensioneerden van PPF (niet-actieven) en een welvaartsvast pensioen voor de (actieve) deelnemers van PPF. Concreet betekent dit dat het beleggingsbeleid tegelijkertijd moet bijdragen aan de realisatie van een goede indexatie de komende 15 jaar én aan herstel van de reële marktrente-dekkingsgraad in diezelfde tijdperiode.

Maatschappelijk verantwoord beleggen is een belangrijk onderdeel van het beleggingsbeleid.

Aandeel beleggingen

Ongeveer 60% van de beleggingen behoort tot categorie #1 Afgestemd op E/S kenmerken. Ongeveer 40% valt in categorie #2 overig en omvat de overige beleggingen van het financiële product die niet zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en die evenmin als duurzame belegging kwalificeren.

Monitoring van ecologische of sociale kenmerken

De Pensioenregeling promoot ecologische of sociale kenmerken en deze worden inzichtelijk gemaakt via de volgende duurzaamheidsindicatoren:

- Uitsluitingsbeleid
- Positief bijdragen aan de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDGs).
- Stewardship

Methodologieën voor ecologische of sociale kenmerken

Het Fonds stelt jaarlijks een lijst op met uitgesloten landen en ondernemingen op basis van informatie van dataleveranciers gespecialiseerd in de betreffende onderwerpen. Daarnaast kiest PPF ervoor om een deel van de portefeuille te beleggen in bedrijven die een positieve bijdrage leveren aan Sustainable Development Goals 3, 11, 12 en 13. Tot slot is PPF van mening dat de beleggingen verantwoord moeten worden beheerd, dat wordt stewardship genoemd. Dit gebeurt via het monitoren van de beleggingen, de dialoog aangaan met bedrijven en het uitvoeren van een stembeleid op aandelenbeleggingen.

Databronnen en -verwerking

De Pensioenregeling maakt gebruik van externe informatie als input voor de duurzame beleggingsprocessen. De dataleveranciers zijn o.a. Sustainalytics, BlackRock, ISS, Bloomberg en Entis. Bij het selecteren van een dataleveranciers wordt rekening gehouden met datakwaliteit, de wijze waarop data worden verwerkt en de hoeveelheid geschatte data.

Methodologische en databeperkingen

Het pensioenfonds onderkent enkele methodologische- en databeperkingen:

- Databeperkingen voor uitsluitingen met betrekking tot controversiële wapens, productie van tabak en omzet uit teerzanden, bruin- en steenkool
- Methodologische beperking voor normenschenders
- Databeperking CO₂ intensiteit van de omzet
- Methodologische beperking voor SDG-beoordeling

Due Diligence

Hoe bedrijven opereren, heeft naast financiële consequenties ook invloed op stakeholders en op de omgeving. Op basis van de informatie die voortvloeit uit de monitoring van de portefeuille, wordt een dialoog aangegaan met de bedrijven die internationale afspraken over verantwoord ondernemen zeer ernstig schenden. Dit kan ertoe leiden dat een bedrijf wordt uitgesloten.

Engagementbeleid

Op basis van de informatie die voortvloeit uit de monitoring van de portefeuille, wordt een dialoog aangegaan met de bedrijven in de portefeuille. Hierbij wordt de aandacht gericht op bedrijven waarvan ingeschat wordt dat de dialoog kan leiden tot veranderingen die zoveel mogelijk bijdragen aan langetermijnwaardecreatie. Dat houdt op zijn minst in dat bedrijven zich houden aan internationale afspraken over verantwoord ondernemen. Bedrijven die internationale afspraken over verantwoord ondernemen zeer ernstig schenden en waar dialoog niet leidt tot het gewenste resultaat worden uitgesloten.

Aangewezen referentiebenchmark

Voor de Pensioenregeling die PPF aanbiedt wordt geen alomvattende referentiebenchmark gebruikt. Daarom is dit artikel niet van toepassing.

Geen duurzame beleggingsdoelstelling – artikel 26

De Pensioenregeling promoot ecologische of sociale kenmerken, maar heeft geen duurzame beleggingsdoelstelling.

Ecologische of sociale kenmerken van het financiële product – artikel 27

Stichting Philips Pensioenfonds (PPF) biedt de Pensioenregelingen flex CAO en flex ES aan gebaseerd op hetzelfde beleggingsbeleid (die regelingen noemen we hierna tezamen 'de Pensioenregeling'). PPF wil zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. Daarom promoot PPF de volgende ecologische en sociale kenmerken:

1. Uitsluitingen: Minder blootstelling aan schendingen van in Nederland algemeen aanvaarde ethische, maatschappelijke of bestuurlijke normen en minder blootstelling aan activiteiten die niet aansluiten bij de voorkeuren van de deelnemers van PPF door middel van de keuze voor beleggingen.

PPF wenst niet te beleggen in bedrijven die producten maken en/of diensten verlenen die:

- Haaks staan op de speerpunten van het maatschappelijk verantwoord beleggen beleid, namelijk bedrijven die:
  - Tabaksproducten maken, omdat elk gebruik ervan ongezond is.
  - Meer dan 25% van de omzet halen uit de meest vervuilende fossiele energiebronnen, namelijk olieteerzanden, bruin- en steenkool, omdat bedrijven die een kleiner deel van de omzet halen uit deze energiebronnen geloofwaardiger een transitie kunnen doormaken naar meer duurzame energieopwekking.
- Betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens.

Verder wenst PPF niet te beleggen in bedrijven die:

- In hun bedrijfsvoering algemeen geaccepteerde internationale richtlijnen voor verantwoord ondernemen (OESO-richtlijnen, UN Guiding Principles en de UN Global Compact principles) zeer ernstig schenden en waarmee dialoog niet tot de gewenste verbetering heeft geleid.
- Staatsbedrijven zijn waar uitgesloten landen het voor het zeggen hebben.

Daarnaast zijn landen waartegen substantiële sancties zijn afgekondigd door de Europese Unie en/of de Verenigde Naties uitgesloten. Ook belegt PPF niet in staatsobligaties van overheden die significant achterblijven op milieu, sociaal en/of governance (ESG) gebied.

Ten aanzien van beleggingen in vastgoed geldt dat PPF niet belegt in fondsen die worden beheerd door bedrijven op de uitsluitingslijst of waarvan de huurinkomsten voor meer dan 10% afkomstig zijn van bedrijven op de lijst.

Op de beleggingen in liquiditeiten via een cash fonds is een separate uitsluitingslijst van de vermogensbeheerder van de cash beleggingen van toepassing.

2. SDGs: Positief bijdragen aan het behalen van de duurzame ontwikkelingsdoelen door middel van de keuze voor beleggingen.

Op basis van de resultaten uit het deelnemersonderzoek, uitgevoerd in 2020, streeft PPF ernaar met de beleggingen bij te dragen aan het behalen van de Sustainable Development Goals (SDGs) en dan met name SDGs: 3 'Goede gezondheid en welzijn', 11 'Duurzame steden en gemeenschappen', 12 'Verantwoorde consumptie en productie' en 13 'Klimaatactie'. Voor deze SDGs is gekozen omdat ze herkenbaar zijn, aansluiten bij het beleid van de sponsors en door deelnemers onderschreven worden als belangrijke doelen.

Dit betekent dat PPF meer wil alloceren naar beleggingen die bijdragen aan het behalen van de 4 geselecteerde SDGs ten opzichte van het beleggingsuniversum (gebaseerd op een marktconforme marktbrede benchmark). Ook wil PPF juist minder beleggen in niet-duurzame beleggingen ten opzichte van hetzelfde universum. Per beleggingscategorie wordt vastgesteld hoe beter aangesloten kan worden bij de 4 SDGs. Op het moment van publiceren is dit geïmplementeerd voor de beleggingscategorie Aandelen, die bestaat uit de portefeuilles Aandelen uit ontwikkelde markten en Aandelen uit opkomende markten.

3. Stewardship: Zorgdragen voor de beleggingen en verantwoord gebruik maken van de rechten die PPF heeft als belegger.

Hoe bedrijven opereren heeft, naast financiële consequenties, ook invloed op omgevingsfactoren zoals maatschappij, klimaat en milieu. Op basis van de informatie die voortvloeit uit de monitoring van de portefeuille, gaan de door PPF geselecteerde dienstverleners een dialoog aan met het bestuur van de bedrijven in de portefeuille. Hierbij richt PPF zich op de bedrijven waarvan wordt ingeschat dat de dialoog kan leiden tot veranderingen die zoveel mogelijk bijdragen aan langetermijnwaardecreatie. Beleggingen in aandelen geven PPF het recht om te stemmen tijdens aandeelhoudersvergaderingen. Door gebruik te maken van het stemrecht kan indirect invloed worden uitgeoefend op de kwaliteit van het bestuur van de bedrijven waarin wordt belegd.

Op het niveau van de Pensioenregeling (gehele portefeuille) is geen referentiebenchmark aangewezen voor het verwezenlijken van de ecologische en/of sociale kenmerken die worden gepromoot. Voor delen van de beleggingsportefeuilles, zoals de beursgenoteerde aandelenportefeuille, zijn wel referentiebenchmarks aangewezen waarmee ecologische en sociale kenmerken worden nagestreefd.

Beleggingsstrategie (artikel 28)

Beleggingsstrategie

De ambitie van PPF is om een waardevast pensioen te realiseren voor de gewezen deelnemers en gepensioneerden van het PPF (niet-actieven) en een welvaartsvast pensioen voor de (actieve) deelnemers van PPF. Concreet betekent dit dat het beleggingsbeleid tegelijkertijd moet bijdragen aan de realisatie van een goede indexatie de komende 15 jaar én aan herstel van de reële marktrente-dekkingsgraad in diezelfde tijdsperiode. PPF bepaalt welke risico's het bereid is daarbij te aanvaarden, rekening houdende met de opbouw van het deelnemersbestand, de risicobereidheid van de deelnemers en de financiële situatie van PPF.

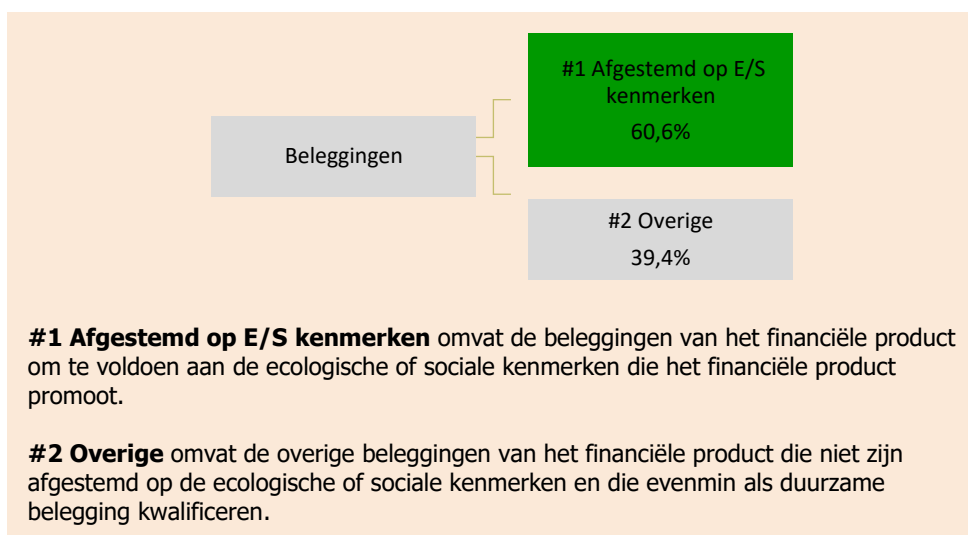
Maatschappelijk verantwoord beleggen is een belangrijk onderdeel van het beleggingsbeleid. Het MVB-beleid geeft weer hoe rekening wordt gehouden met maatschappelijke aspecten zoals het milieu, sociale verhoudingen en goed bestuur in het beleggingsproces. MVB gaat zowel over de impact die PPF heeft via beleggingen op zulke aspecten als over de financiële impact die zulke aspecten hebben op de beleggingsportefeuille. Dit doet PPF enerzijds via (1) de keuzes die gemaakt worden ten aanzien van de beleggingen en anderzijds (2) de wijze waarop zorg wordt gedragen voor deze beleggingen, 'stewardship' genaamd.

Beoordelingsbeleid van goed bestuur van de ondernemingen waarin is belegd

Beoordeling van goed bestuur komt terug in het stewardship beleid en PPF hanteert minimale vereisten voor ondernemingen in de beleggingsportefeuille. Hierbij maakt PPF gebruik van OESO-richtlijnen, UN Guiding Principles en de UN Global Compact principes. Een gedeelte van die richtlijnen en principes is direct of indirect te koppelen aan goed bestuur. Dit zijn de minimale beleidsrichtlijnen voor de fundamentele verantwoordelijkheden van bedrijven op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten, het milieu en anti-corruptiemaatregelen.

Het gehanteerde criterium is dat ondernemingen algemeen geaccepteerde internationale richtlijnen voor verantwoord ondernemen (OESO-richtlijnen, UN Guiding Principles en de UN Global Compact principes) niet zeer ernstig schenden. Met ondernemingen die wel zeer ernstige schendingen kennen wordt in dialoog getreden, behalve indien dat naar verwachting niet zal leiden tot verbetering. In dat geval wordt een onderneming direct uitgesloten. Ingeval in dialoog wordt getreden dient de situatie binnen een vooraf bepaalde deadline (maximaal 6 jaar) zodanig verbeterd te zijn dat er geen sprake meer is van een zeer ernstige schending van de richtlijnen. Voor delen van de portefeuille, zoals de beleggingen in het liquiditeitenfonds, worden ondernemingen te allen tijde uitgesloten bij schendingen van UN Global Compact principes.

Aandeel beleggingen (artikel 29)

PPF promoot ecologische en sociale kenmerken zonder dat het een duurzame beleggingsdoelstelling nastreeft. PPF maakt geen minimumallocatie naar duurzame beleggingen in de zin van SFDR of beleggingen in ecologisch duurzame activiteiten in de zin van de Taxonomie-Verordening. Een groot deel van de beleggingen van PPF is afgestemd op de ecologische en of sociale kenmerken en betreft beleggingen in bedrijfsobligaties, staatsobligaties van opkomende markten, liquiditeiten via een cash fonds, aandelen en onroerend goed. De overige beleggingen zijn niet afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken en zijn belegd in staatsobligaties van ontwikkelde markten en hypotheek. Financiële derivaten hebben geen gewicht in de asset allocatie waarop onderstaande verdeling is gebaseerd.

Monitoring van ecologische en sociale kenmerken (artikel 30)

Monitoring van de ecologische of sociale kenmerken vindt op de volgende wijzen plaats:

- Uitsluitingen: Minder blootstelling aan schendingen van in Nederland algemeen aanvaarde ethische, maatschappelijke of bestuurlijke normen en minder blootstelling aan activiteiten die niet aansluiten bij de voorkeuren van de deelnemers van PPF.**
  - Blootstelling (belegd vermogen) aan bedrijven en staatsobligaties van landen op de MVB (Maatschappelijk Verantwoord Beleggen) uitsluitingslijsten. Dit wordt op de volgende manier gemonitord:

- PPF stelt een lijst op van beleggingen waarin niet belegd mag worden op basis van de uitsluitingscriteria.
- Deze lijst wordt opgenomen in de overeenkomst met de BlackRock. In de overeenkomst is opgenomen dat er niet in beleggingen op de lijst belegd mag worden.
- Eventuele schendingen dienen door de vermogensbeheerders gemeld te worden aan BlackRock die erover rapporteert aan PPF.
- BlackRock controleert periodiek of er niet in deze beleggingen belegd is. Er vindt een extra onafhankelijke controle plaats door bewaarbank StateStreet.

2. SDGs: Positief bijdragen aan het behalen van de duurzame ontwikkelingsdoelen.

- Naar belegd vermogen gewogen CO₂-intensiteit van de omzet van de bedrijven in zowel de beursgenoteerde aandelenportefeuille van ontwikkelde markten als de beursgenoteerde aandelenportefeuille van opkomende markten ten opzichte van de standaard benchmark die niet is aangepast voor MVB-aspecten zoals uitsluitingen of SDGs.
- Het deel van de portefeuille beursgenoteerde aandelen van ontwikkelde markten en het deel van de portefeuille beursgenoteerde aandelen van opkomende markten dat belegd is in bedrijven die met meer dan 10% van de omzet bijdragen aan SDGs 3, 11, 12 en 13. Omzet die bijdraagt aan SDG 7 'Hernieuwbare energie' rekt PPF onder SDG 13 'Klimaatactie'.
- Bovenstaande wordt op de volgende manier gemonitord:
  - PPF heeft de vereisten ten aanzien van reductie van CO₂-intensiteit en SDG-allocatie doorgevoerd in de benchmarks. De portefeuilles repliceren deze benchmarks in zeer hoge mate.
  - PPF wordt periodiek geïnformeerd over de uitvoering van het beleggingsbeleid. Dat omvat ook de vereisten voor SDGs.

3. Stewardship: Zorgdragen voor de beleggingen en verantwoord gebruik maken van de rechten die PPF heeft als belegger.

- Totale portefeuille:
  - Aantal bedrijven waarin het pensioenfonds belegt die internationale afspraken op het gebied van verantwoord ondernemen zeer ernstig schenden én het aantal van deze bedrijven waarmee door BlackRock dialoog gevoerd werd over het verhelpen hiervan tijdens de rapportage periode.
- Aandelenportefeuille – Dialoog met bedrijven:
  - Totaal aantal bedrijven in de portefeuille op het einde van de rapportage periode (context).
  - Aantal bedrijven waarmee dialoog is gevoerd over de rapportage periode.

- Aandelenportefeuille – Aantal aandeelhoudersvergaderingen waar tijdens de rapportage periode:
  - Gestemd kon worden
  - Gestemd is
  - Met minimaal 1 stem tegen management
- Niet-beursgenoteerde vastgoedportefeuille:
  - Percentage van het belegd vermogen met een GRESB-beoordeling (GRESB staat voor Global Real Estate Sustainability Benchmark).

Bovenstaande aspecten worden op de volgende manier gemonitord:

- PPF maakt gebruik van dienstverleners, voor het grootste deel BlackRock, bij het uitvoeren van stewardshipactiviteiten. PPF spreekt hier periodiek over met de dienstverleners.
- PPF wordt periodiek geïnformeerd over de uitvoering en voortgang van de gevoerde dialoog en stemtrajecten.
- PPF wordt periodiek geïnformeerd over de GRESB-score van de vastgoedfondsen waarin PPF belegt.

Methodologieën voor ecologische of sociale kenmerken (artikel 31)

Onderstaande methodologieën worden gebruikt om te meten hoe de door de Pensioenregeling gepromote ecologische of sociale kenmerken worden behaald:

Uitsluitingen

Het Fonds stelt jaarlijks een lijst op met uitgesloten landen en ondernemingen op basis van informatie van dataleveranciers gespecialiseerd in de betreffende onderwerpen. Deze uitsluitingslijst wordt opgenomen in de beleggingsrichtlijnen in de overeenkomst met BlackRock. De naleving van de beleggingsrichtlijnen wordt gecontroleerd door BlackRock en onafhankelijk daarvan door de bewaarbank (custody bank). Hieronder wordt beschreven hoe de uitsluitingen tot stand komen.

Controversiële wapens

Bedrijven die meer dan 0% van de omzet halen uit het produceren, ontwikkelen, onderhouden, verkopen, doorleveren of testen van controversiële wapens worden uitgesloten. Sustainalytics stelt vast wat de betrokkenheid van bedrijven op bovenstaande activiteiten is (Controversial Weapons Radar).

Tabak

Bedrijven die meer dan 0% van de omzet halen uit de productie van tabak worden uitgesloten. Betrokkenheid van bedrijven wordt jaarlijks vastgesteld op basis van data van Sustainalytics.

Olieteerzanden, bruin- en steenkool

Bedrijven die meer dan 25% van de omzet halen uit onderstaande activiteiten worden uitgesloten:

- Bruin- en steenkool: energieopwekking en/of extractie
- Olieteerzanden: extractie

Betrokkenheid van bedrijven wordt jaarlijks vastgesteld op basis van data van Sustainalytics.

Normenschenders

Beleggingen in ondernemingen worden uitgesloten als een onderneming o.b.v. het identificatieproces direct betrokken is bij een zeer ernstige schending van internationale richtlijnen voor MVO en:

- niet voor engagement in aanmerking komt of,
- de schending die tot engagement heeft geleid niet binnen een periode van 6 jaar wordt opgelost c.q. teruggebracht.

Eens per kwartaal wordt een rapportage door BlackRock opgeleverd aan Philips Pensioenfondsen.

Staatsbedrijven van uitgesloten landen

PPF sluit in de Pensioenregeling beleggingen uit van bedrijven waar een uitgesloten land het voor het zeggen heeft. Daarvoor hanteert de Pensioenregeling als maatstaf bedrijven waarin het uitgesloten land of een sovereign wealth fund van het uitgesloten land een aandelenbelang van meer dan 50% heeft, dan wel (bij het ontbreken van een aandelenbelang van meer dan 50%) evident feitelijk de zeggenschap uitoefent. Voor de identificatie van staatsbedrijven van uitgesloten landen hanteert PPF het volgende criterium:

- Het uitgesloten land of een sovereign wealth fund van het uitgesloten land heeft een aandelenbelang van meer dan 50% in de onderneming of heeft (bij het ontbreken van een aandelenbelang van meer dan 50%), evident de feitelijke zeggenschap in de onderneming.

Voor het vaststellen van het aandelenbelang wordt data van Bloomberg gebruikt. De bedrijven die onderdeel zijn van het universum van de Sustainalytics Controversial Weapons Radar worden beoordeeld. Dat is een zeer breed universum waarvan de benodigde data beschikbaar is.

Staatsobligaties van landen met sancties

PPF sluit in de Pensioenregeling beleggingen uit in staatsobligaties van landen waartegen EU en/of VN-sancties zijn afgekondigd aangevuld met landen die significant achterblijven op ESG gebied. Landen die significant achterblijven op ESG-gebied worden op een minder duurzame manier bestuurd en dit heeft een impact op de stabiliteit en vitaliteit van een

land. Specifiek wordt het land beoordeeld op zaken als kwaliteit van instanties, uitgaven voor gezondheidszorg en educatie, niveau van vrede, politieke rechten en luchtvervuiling.

Bij de vaststelling of er tegen een land sancties zijn afgekondigd worden de volgende criteria gebruikt:

- EU en/of VN-sanctie
- Betreft substantiële sanctie (gradaties zijn minor en substantial)
- Doelwit van de sancties is het gehele land en/of regime (central government), of sancties tegen personen welke nog steeds deel uitmaken van de regering.

Voor het vaststellen van afgekondigde sancties wordt Sustainalytics Country Screening data gebruikt.

Bij de vaststelling of een land significant achterblijft op ESG-gebied wordt gebruik gemaakt van de ESG-factor score van een land:

- Onder de 25 direct op de lijst
- 25 tot 30 op de lijst na drie achtereenvolgende jaren een score in deze range
- 30 tot 35 van de lijst na drie achtereenvolgende jaren een score in deze range
- 35 en hoger direct van de lijst

Voor het vaststellen van de ESG-factor score wordt de Sustainalytics Country Risk data als bron gebruikt.

SDGs

PPF kiest ervoor om een deel van de portefeuille te beleggen in bedrijven die een positieve bijdrage leveren aan vier duurzame ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals of SDGs) van de Verenigde Naties. Dit zijn:

- SDG 3 - Goede gezondheid en welzijn
- SDG 11 - Duurzame steden en gemeenschappen
- SDG 12 - Verantwoorde consumptie en productie
- SDG 13 - Klimaatactie

Voor de beleggingscategorie Aandelen, die bestaat uit de portefeuilles Aandelen uit ontwikkelde markten en Aandelen uit opkomende markten is gekozen om benchmarks te ontwikkelen waarbij meer is belegd in bedrijven die met hun producten en diensten bijdragen aan bovenstaande duurzame ontwikkelingsdoelen. Ook stoten de bedrijven in de portefeuille 30% minder CO2 uit per euro die ze omzetten.

De benchmark is als volgt ontwikkeld:

1. Startpunt is de Stoxx Developed Markets TMI, een prijsgewogen benchmark.
2. Uit die benchmark zijn bedrijven gehaald die
  - a. zijn opgenomen op de uitsluitingslijsten van PPF,
  - b. een groot deel van de omzet halen uit producten en diensten die afbreuk doen aan het behalen van SDGs 3, 11, 12 en 13, en/of
  - c. een ernstige controversie kennen die te koppelen is aan SDGs 3, 11, 12 en 13.
3. Vervolgens worden de gewichten aangepast van de bedrijven op basis van SDG-alignment zodat die benchmark voldoet aan:

- a. Meer belegd zijn in bedrijven die meetbaar bijdragen aan SDGs 3, 11, 12 en 13. Voor aandelen van ontwikkelde markten is dat 20%-punt meer. Voor aandelen van opkomende markten is dat 5%-punt meer. Met meetbaar wordt bedoeld dat er wordt gestuurd op omzetsdata die volgens Entis een hoge mate van betrouwbaarheid kennen, namelijk score ≥ 4 op een schaal van 1 tot 5 (high confidence).
- b. Minimaal 30%-punt lagere CO2 intensiteit per euro aan omzet.
- c. Significant hogere (lagere) bootstelling aan bedrijven die de omzet genereren op een manier die goed (slecht) aansluit bij bovenstaande SDGs.

De benchmarks zijn ontwikkeld door Qontigo in opdracht van PPF en BlackRock heeft geadviseerd. De uitsluitingslijst van het Fonds is van toepassing. De SDG-data die zijn verzameld aan de hand van de criteria van het Sustainable Development Investments Asset Owner Platform (SDI AOP) komen van Entis en overige ESG-data komen van ISS.

Stewardship

PPF heeft de uitvoering van het Stewardship beleid uitbesteed aan BlackRock. PPF beoordeelt of het beleid van BlackRock overeenkomt met de belangrijkste relevante aspecten van het MVB-beleid van PPF. Ook monitort PPF de uitvoering ervan aan de hand van rapportages van BlackRock. Deze rapportages bevatten de informatie die nodig is om te rapporteren over de kenmerken die worden gepromoot.

BlackRock publiceert het stewardshipbeleid, en rapporteert over de uitvoering ervan. Ook de GRESB rapportage van vastgoedbeleggingen is afkomstig van BlackRock.

Databronnen en dataverwerking (artikel 32)

De Pensioenregeling maakt gebruik van externe informatie als input voor de beleggingsprocessen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de gebruikte databron per ecologisch of sociaal kenmerk.

Kenmerk	Thema	Databron
Uitsluitingen	Controversiële wapens	Sustainalytics
	Productie van tabak	Sustainalytics
	Omzet uit teerzanden, bruin- en steenkool	Sustainalytics
	Normenschenders	BlackRock
	Staatsbedrijven van uitgesloten landen	Bloomberg
	Staatsobligaties van landen met sancties	Sustainalytics
SDGs	CO ₂ -intensiteit van de omzet	ISS

	Positief bijdragen aan SDGs	Entis
Stewardship	Dialogoog en stemmen	BlackRock
	GRESB-beoordeling vastgoed	BlackRock

Maatregelen voor waarborgen datakwaliteit

Bij het selecteren van een marktpartij die externe informatie aan PPF gaat leveren wordt gelet op (i) geschiktheid van de geleverde data voor het beleggingsuniversum; (ii) datakwaliteit en; (iii) dat de data goede dekking biedt. Met datakwaliteit wordt bedoeld de mate waarin de data aantoonbaar volledig, geschikt en accuraat is en voldoet aan interne en extern gestelde normen. Bovenstaande criteria leiden doorgaans ertoe dat wordt samengewerkt met toonaangevende partijen in de markt. Hierbij wordt opgemerkt dat de diepgang van bovenstaande analyse afhankelijk is van de informatiebehoefte. Bijvoorbeeld, de beoordeling van SDG-data heeft meer subjectieve aspecten dan bijvoorbeeld de beoordeling van tabaksproducenten, en daarom is tijdens de due diligence bij de dataproviders van SDG data langer stilgestaan bij transparantie over de methodologie en de gebruikte data dan bij de beoordeling van tabaksproducenten.

Dataverwerking

PPF heeft een eigen uitsluitingenbeleid met bijbehorende uitsluitingslijst. Bij het opstellen van de uitsluitingslijst wordt data over bovengenoemde thema's jaarlijks door PPF verzameld en verwerkt volgens een intern vastgelegd proces. De uitsluitingslijst wordt vastgesteld door het bestuur van PPF.

Dataverwerking over SDGs en Stewardship gebeurt bij de externe marktpartijen. De SDG-data zijn verzameld aan de hand van de criteria van het Sustainable Development Investments Asset Owner Platform (SDI AOP) en worden verzameld door Entis. ISS levert data over de CO2-intensiteit van de omzet van de bedrijven, data over omzet die afbreuk doet aan de SDGs en data over een beoordeling van de mate waarin de bedrijfsvoering van bedrijven aansluit bij de SDGs. Qontigo gebruikt bovenstaande informatie van Entis en ISS en maakt er een benchmark mee. BlackRock ontvangt de benchmark voor het beheer van de portefeuille.

Voor de stewardshiprapportage die BlackRock aanlevert aan PPF wordt data systematisch verwerkt door BlackRock. Er zijn twee vermogensbeheerders die niet-beursgenoteerde vastgoedportefeuilles beheren. Beiden leveren een GRESB-rapportage aan, BlackRock rapporteert over de gecombineerde vastgoedportefeuilles aan PPF.

Databeschikbaarheid

De mate waarin data beschikbaar is, verschilt per kenmerk maar is over het algemeen hoog tot zeer hoog. Bij het opstellen van de uitsluitingslijst wordt data van Sustainalytics, BlackRock en Bloomberg gebruikt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van schattingen wanneer de data niet compleet is. Voor het opstellen van de SDG benchmark wordt de CO2-intensiteit van de omzet van de bedrijven waarin belegd wordt gebruikt. Voor bedrijven die geen CO2-intensiteit van de omzet rapporteren worden schattingen gebruikt. De mate van

schatting wordt naarmate de tijd verstrijkt kleiner omdat er meer bedrijven de CO₂-intensiteit van de omzet gaan rapporteren. Voor de overige databronnen is de databeschikbaarheid zeer hoog en de mate van schatting beperkt. PPF doet zelf geen schattingen in de data.

Methodologische- en databeperkingen (artikel 33)

Er is een aantal methodologische en databeperkingen te noemen. De grootste staan hieronder omschreven.

Databeperkingen voor uitsluitingen met betrekking tot controversiële wapens, productie van tabak en omzet uit teerzanden, bruin en steenkool

Sustainalytics gebruikt methoden om de omzet van of betrokkenheid bij bovenstaand thema's in te schatten. Dit doet Sustainalytics omdat data niet altijd beschikbaar is. Het komt voor dat een onderneming niet openlijk rapporteert over de omzet die behaald is uit teerzanden, bruin- en steenkool, bijvoorbeeld omdat de omzet niet tot dat niveau wordt gespecificeerd. Op basis van beschikbare bronnen maakt Sustainalytics een afweging in welke mate de omzet hiervan afkomstig is. Deze databeperking geldt voor de betrokkenheid bij controversiële wapens, de omzet uit teerzanden, bruin- en steenkool en in mindere mate voor de productie van tabak.

Methodologische beperking voor normenschenders

Voor de uitsluiting van normenschenders kijkt PPF naar bedrijven die algemeen geaccepteerde internationale richtlijnen voor verantwoord ondernemen (OESO-richtlijnen, UN Guiding Principles en de UN Global Compact principes) zeer ernstig schenden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers. Hierbij worden bedrijven ingeschaald op ernst, schaal en mate van onomkeerbaarheid van de impact. Bij bovenstaande spelen subjectieve inschattingen een rol en dat is niet te vermijden, daarom leidt dit tot een methodologische beperking.

Databeperking CO₂ intensiteit van de omzet

Bij het bepalen van de CO₂ intensiteit van de omzet voor bedrijven wordt gebruik gemaakt van beschikbare emissiegegevens. Waar geen emissiegegevens beschikbaar zijn wordt gebruik gemaakt van een schatting. Dit is een databeperking omdat de data nog niet voor elke onderneming beschikbaar is.

Methodologische beperking voor SDG beoordeling

De SDG-data zijn verzameld aan de hand van de criteria van het Sustainable Development Investments Asset Owner Platform (SDI AOP). Binnen het Asset Owner Platform is een orgaan verantwoordelijk voor het ontwikkelen en onderhouden van de SDI-taxonomie, SDI definities en de classificatie methodologie. Door gebruik te maken van technologie en een raamwerk worden SDIs automatisch geclassificeerd, daarna wordt de verzamelde data door een team van analisten gecontroleerd. De beperking is dat de data wordt verzameld aan de hand van de SDI-taxonomie, de taxonomie is een subjectieve beoordeling van welke activiteiten bijdragen aan het behalen van de SDGs.

Bij het bepalen van ecologische en sociale kenmerken die gepromoot worden in dit financiële product wordt op voorhand rekening gehouden met de geldende methodologische- en databeperkingen. Hierdoor zijn dergelijke beperkingen niet van invloed op het behalen van de gepromote ecologische en sociale kenmerken.

Due Diligence (artikel 34)

Het Due Diligence beleid is geïntegreerd in het MVB-beleid dat is gepubliceerd op de website. Hieronder worden de verschillende stappen toegelicht.

Identificeren en beoordelen

Bij het beoordelen van beleggingen wordt gebruik gemaakt van data van dataleveranciers. Beleggingen die algemeen geaccepteerde internationale richtlijnen voor verantwoord ondernemen (OESO-richtlijnen, UN Guiding Principles en de UN Global Compact principes) zeer ernstig schenden krijgen prioriteit.

Voorkomen en mitigeren

Op basis van de informatie die voortvloeit uit de monitoring van de portefeuille gaan de dienstverleners van PPF een dialoog (engagement) aan met de bedrijven in de portefeuille. Bij de geprioriteerde bedrijven wordt een afweging gemaakt over de kans dat de dialoog succesvol is. Hierbij wordt bijvoorbeeld meegewogen hoeveel er in totaal door de vermogensbeheerder in het bedrijf wordt belegd en in welk land het bedrijf is gevestigd.

Monitoren

Wanneer er *geen* engagement wordt gestart wordt het bedrijf op de uitsluitingslijst geplaatst. Er wordt vervolgens jaarlijks beoordeeld of er nog steeds sprake is van een zeer ernstige schending bij het bedrijf.

Wanneer een engagement wordt gestart over de schending blijft het bedrijf onderdeel van het beleggingsuniversum en wordt de voortgang van het verbeteren van de situatie gemonitord én wordt invloed gebruikt om aan te dringen op herstel en verhaal.

Als de schending die tot engagement heeft geleid niet binnen een periode van 6 jaar wordt opgelost c.q. teruggebracht naar een minder ernstig niveau wordt het bedrijf uitgesloten.

Eens per kwartaal wordt een rapportage door BlackRock opgeleverd aan PPF met daarin informatie over het identificeren, het prioriteren en de voortgang bij de engagement activiteiten.

Rapporteren

Intern: Eens per kwartaal wordt over due diligence gerapporteerd aan het bestuur van PPF.

Extern: Op de website wordt een globale samenvatting gegeven van de engagement activiteiten op zeer ernstige schendingen van bovenstaande richtlijnen. Daarnaast zijn er ad hoc publicaties van voorbeelden.

Engagementbeleid (artikel 35)

Om de beleggingen zo goed mogelijk te kunnen beoordelen is het belangrijk om voldoende informatie te verzamelen over de bedrijven waarin belegd wordt. Op basis van de informatie die voortvloeit uit de monitoring van de portefeuille, wordt een dialoog aangegaan met de bedrijven in de portefeuille. Hierbij wordt de aandacht gericht op de bedrijven waarvan ingeschat wordt dat de dialoog kan leiden tot veranderingen die zoveel mogelijk bijdragen aan langetermijnwaardecreatie. Daar hoort ook bij dat bedrijven zich op zijn minst houden aan standaarden op het gebied van verantwoord ondernemen (zie Artikel 34 – Due Diligence).

In het *MVB-beleid* worden de verschillende stappen in het engagementbeleid verder toegelicht.

Aangewezen referentiebenchmark (artikel 36)

Voor de Pensioenregeling die PPF aanbiedt wordt geen alomvattende referentiebenchmark gebruikt. Daarom is dit artikel niet van toepassing.